

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{4}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
stratiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbăta.

Ioan F. Negruțiu.

— Un act de recunoștință. —

(sp.) În cadrul unei serbări restrânse s'a făcut Joi, în 25 l. c., desvălirea tabloului lui Ioan F. Negruțiu, bunul director dela școala normală din Blaj. Fără știrea lumii dinafară, fără oficialitatea rigidă, fără curiositatea publicului, și chiar fără știrea sărbătoritului, pătrunși de aceeaș dragoste, alipire și stimă față de harnicul și modestul director, profesori și elevi, au aflat de bine să-și manifeste cele mai adânci sentimente de recunoștință și înaltă considerațiune, față de capul și părintele preparandiei noastre. Între alte împrejurări, modesta noastră manifestare de simpatie adâncă, trebuia să aibă caracterul unei largi desfășurări de omagii, aduse directorului Ioan F. Negruțiu, — iar marele nostru public românesc, al cărui marcant și însemnat membru este sărbătoritul, trebuia să-și dovedească și el sentimentele sale pentru acest *om vrednic*, în accepțiunea cea mai nobilă a cuvântului, — pentru că nu credem, că vor fi mulți între Românii ardeleni, cari să nu cunoască pe directorul Ioan F. Negruțiu. Abstrăgând dela multele și migăloasele sale îndeletniciri, împreunate cu slujbele ce poartă, îl vedem în adunările noastre culturale, totdeauna luând parte, dând povețe și sfaturi.

Munca pusă în serviciul public de către acest vrednic om, — cutezăm a o spune —, nici pe departe nu se poate asemăna cu munca, jertfa, zelul, conștiințiositatea dovedită față de școala al cărei cap este.

„Preparanzii” — vorba venia pe vremea batjocurii — zilelor noastre, apoi foștii elevi ai acestei școli, își vor aduce aminte totdeauna de omul blând, bun, cumpătat la vorbă și înțelept și practic la sfat; — iar

noi, cari cunoaștem destul de bine durerosul trecut al elevilor acestui Institut pedagogic arhiepiscopesc, de care s'au îngrijit oamenii mai mult ca să nu piară, decât să trăească o viață vrednică de menirea lor, știm că îmbunătățirile de azi, internatul *ocrotitor și cultivător* al fiitorilor *pedagogi* români s'a înfăptuit la stăruințele lui Ioan F. Negruțiu.

În coloanele „Unirea” nu de mult s'a scris că elevii pedagogiilor noastre sunt mai mult băieți cu talente mediocre. Această afirmațiune azi nu mai poate fi aplicată, pentru că azi elementele ce vin sunt tot mai bune, pregătiți și conștii.

Să nu vedem numai răul ci să lecuim pricinile, și atunci lucrurile se vor schimba dela sine: în serviciul acestei mari și înălțătoare ținte s'a pus directorul Ioan F. Negruțiu. În bună parte și-a ajuns scopul, băieții noștri, mai bine de jumătate au scăpat de *sub curte* și *sub hurubi*, precum și de alte multe mizerii de traiu.

Nu intenționăm a scoate la iveală stările mizere de odinioară a „preparanzilor”, poate că vom face-o de altă dată, ci plini de mângâiere ne aducem aminte de acești pedagogi, cari, sălășluiți în noul internat, în chipul cel mai vrednic posibil și-au arătat dragostea față de părintele lor, eternizându-i amintirea într'un admirabil tablou, pictat de maeștrul Fl. C. Domșa. Au dorit acești tineri să-l aibă totdeauna între ei, să-și amintească de cel ce i-a ocrotit și ajutat, pentru că Negruțiu a ajutat și a jertfit și din ale sale pentru acest Internat. Iar, ca momentul desvălirii să fie chiar o ade-vărată manifestare ieșită din inima lor, băieții au dorit să-și depună omagiile, în momentele așa zicând din urmă ale anului școlar, când vre-o 40 dintre ei, la chemarea patriei, peste vreo 2 săptămâni vor

trebui să desbrace uniforma de elev, să lapede cartea și să ia pușca, — au vrut acest lucru, pentru că au avut trebuința să-și desvălească încă odată recunoștința.

* * *

Să mai spunem că era foarte emoționantă situația, când în numele Internatului profesorul Iuliu Maior, iar elevul Ioan Bora în numele colegilor săi îl asigură pe director în vorbe alese și fără fraze, despre neclintita și adâncă dragoste și recunoștință?

Profesori și elevi, deopotrivă, își scaldă ochii în lacrimi de duioșie, când foarte emoționat, directorul a mulțămît și s'a îndreptat către ceice pleacă cu vorba poetului: „cu zile mergeți dragii mei și să veniți cu zile”.

Serbarea a avut un program scurt: puncte de orhestră și cor, vorbirea dlui I. Maior, a elevului Ioan Bora, — apoi o masă modestă. S'a început la orele 4 $\frac{1}{2}$ d. m. și a ținut până la ora 7. Au fost de față întregul corp didactic și elevii.

Congregația de primăvară a comitatului Alba-inferioară s'a ținut Vineri în 26 Martie. Adunarea a fost destul de bine cercetată. Din partea românilor au luat parte Domnii Dr. Isidor Marcu, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Ioan Sâmpăleanu din Blaj Fr. Boțian din Barabant, Nic. Florescu din Ighiu, apoi câțiva notari. Desbaterea obiectelor dela ordinea zilei a decurs în liniște; mai corect vorbind nu au fost debateri, ci s'au citit propunerile comitetului permanent, pe cari congregația le-a primit fără discușiune. Excepțiune s'a făcut la raportul vice-comitetului referitor la aprovizionarea locuitorilor din comitat cu bucate și semănță, unde a luat cuvântul mai întâiu Rdss. Dr. Izidor Marcu, care nu află întru toate potrivite măsurile cercurilor diriguitoare a comitatului cu privire la procurarea și distribuția respective vinderea bucatelor, anume ca cerealele să se adune la moara dlui Glück Adolf din Alba-Iulia, acolo să se macine și apoi să se pună în comerț cu faină cu un

preț determinat, ci insistă Dl Dr. Marcu, ca bucatele să se distribuie sub supraveghierea organelor administrative nemijlocit între locuitorii lipsiți din ținutul, unde se rechiziționează. Prin aceasta se cruță spesele de transport și proviziunile, convenite mijlocitorilor, iar locuitorii ajung mai curând și cu mai puține spese la bucatele necesare. Urgitează distribuirea semăntelor pentru sămănăturile de primăvară, și urcarea prețurilor maximele, ca astfel cei ce posed bucate să se simte îndemnați a le aduce în comerț. Mai încolo considerând, că în o parte mare a comitatului se cultivă viile pe o scară destul de întinsă, atrage atențiunea conducătorilor comitatului, ca de cu bună vreme să procure peatră vântată necesară la apărarea viilor contra fioxerei. După aceasta ia cuvântul Dl Dr. Iuliu Maniu și purcezând din considerațiunea, că în acest comitat și în anii normali se simte lipsa de bucate, atrage atențiunea celor din fruntea comitatului, ca să împiedece exportul bucatelor din comitat, și să grijască de proviziunea necesară până la proxima recoltă. În rechiziționare să purceadă cu precauțiune și să țină seamă, că economii respective proprietarii de pământ au lipsă de bucate nu numai pentru familia lor, ci și pentru acei locuitori săraci din comunele respective, cari le-au lucrat și le vor lucra moșiile, și cari în anul acesta nu vor aștepta bani, ci bucate și mâncare. Aduce înainte ca anomalie, că rechiziționează bucate paralel organele administrative și cele militare de odată, în un comitat unde locuitorii nu au bucate nici pentru sine.

Comitele suprem răspunde, că s'au făcut dispozițiile necesari, ca să se conscrie și să se procure bucate în de ajuns, iară congregația ia la cunoștință raportul vice-comitelui și-l autorizează să poată anticipa din fondurile administrate de comitat banii re-

ceruți spre a procura bucate și semănturi de primăvară.

S'a completat postul de primpretor la Blaj, ales fiind cu unanimitate Dl Simonffy Alajos, pe care îl felicităm călduros; de pretor la Ighiu fu ales Szász József, junior, tiner cu frumoasa calificățiune; el știe bine românește și sperăm că va fi un harnic funcționar administrativ.

Punctul de interes mai general al ordinii de zi a fost curenda comitatului Torna-Abauj, de a lărgi drepturile națiunii maghiare în considerațiunea jertfelor, ce le aduce pe câmpul de războiu. Comitetul permanent a propus, ca și comitatul Albei-inferioare să trimită parlamentului o adresa asemenea celei dela Torna-Abauj. Față de aceasta propunere Dl Dr. Iuliu Maniu arătând, că Românii nu află de potrivit timpul pentru discusiuni de caracter politic, a motivat abstarea noastră dela discusiune. Ca să nu se creadă însă, că am fi muțamiți cu actuala stare politică, a prezentat o energică declarațiune. Majoritatea congregației a primit propunerea comitelui permanent. (Rap)

Dl N. Iorga despre Dardanele. Dl Iorga a ținut la Academia din București o conferență despre Dardanele. Reproducem și noi următorul pasaj: În 1877, Rusia încercând o unire balcanică, nu reușește, iar în 1914 își exprimă dorința de a stăpâni Constantinopolul. Tendințele popoarelor balcanice de a fi la ele acasă, au fost oprite de tendințele imperialiste ale Rusiei. Atâta timp însă cât fiecare din ele va dori să aibă Bizanțul, nu-l va putea avea nici una. Strămtorile însă ne trebuie mai mult decât Rusiei, care mai are o Mare. Trebuie să se mai țină seamă, că Rusia se poate satisface prin ea însăși de produsele de cari are nevoie. Pe când statele balcanice? În locul

unor manifestații politice e mai felositor — încheie dl profesor — încordarea tuturor forțelor, ca din acest punct de vedere, necesitatea înțelegerii puterilor balcanice pentru dreptul lor către cele trei Mări, să devină o realitate. Interesele puterilor mari de azi nu se mai potrivește cu cele de altă dată, astăzi se vedește necesitatea independenței și libertății depline a statelor balcanice.

Către eroii regimentului Nr. 33 din Arad. În ziarul „Românul” cetim următoarele cuvinte adresate de colonelul Fr. Wallner la despărțirea sa de eroii regimentului nr. 33.

»Meine Rumänen sind prachtvolle Soldaten!...«
Fr. Wallner.

Silit în urma unei boli chinuitoare pe această cale vin să-mi iau rămas bun dela voi, scumpi camarazi.

V'am găsit în zile grele, în zile crâncene am luat comanda peste voi, ca fierul de tari a-ți fost în luptele date împotriva unui dușman viteaz, iar nu mai puțin rezistenți în lupta împotriva grozăviilor iernei.

Oșteri și soldați, toți împreună ați suportat toate greutățile și ați luptat ca eroi, încât ați întrecut mult pe înaintașii voștri.

Este imposibil a se putea exprima în puține cuvinte abnegațiunea voastră, precum și ceea ce eu am experiat despre voi și cele trăite cu voi împreună.

Prin actele voastre de eroism voi ați stors admirația superiorilor voștri și ați silit dușmanul să respecte vitejia voastră.

Istoria va eterniza ceea ce voi ați săvârșit la Ustrzyki, Wolosate, Csababáza și în luptele recente, mai ales la Preluki și la Smolnik pentru iubita noastră monarhie și pentru patrie.

FOIȚA.

P. O. D. Director! *)

Cine cunoaște împrejurările măstere, între cari au crescut dascălii noștri până în timpurile mai nouă, cine cunoaște mizeriile, toate durerile și neajunsurile suferite în timpul lor de ucenicie, cine cunoaște disprețul de care erau împărțâși până bine de curând toți aceia, cari se dedicau celei mai grele și mai spinoase, dar totdeodată și uneia dintre cele mai importante și folositoare carieri din lume, numai acela își poate da seamă de progresul realizat în timpul diu urmă în această privință.

Până în timpurile mai nouă elevii noștri, și în general dascălimea română, era desconziderată și nebăgată în seamă, munca ei grea nu era răsplătită, așa că nu e mirare, dacă nici ea nu avea voie să-și împlinească datorițele după cuviință.

Binefăcătorii neamului nostru se gândeau la educarea gimnaziștilor, preoților, a medicilor, a advocaților, până și la a meseriașilor, numai la aceia, cari sunt pururea în contact cu poporul, cari au întemeiat Franța cea cultă și bogată, Germania cea puternică și respectată și de dușmanii ei de moarte și România modernă, numai la bieșii dascăli români nu s'a gândit nime, numai ei

*) Vorbire ținută în 25 I. c. la desvălirea tabloului directorului I. F. Negruțiu.

au rămas și pe mai departe copiii nimănui, poate pentru ca să se adeverească vechiul proverb al străbunilor noștri: „Quem dii oderunt, paedagogum fecerunt”. Nu se gândea publicul românesc, că cultura unui popor se poate mai bine judeca din stima și respectul ce-l dă învățătorilor săi, nu cunoștea ori nu voia să cunoască pilda altor neamuri culte, ba nici la patrioții noștri sași nu se uita, în satele și orașele cărora dascălii sunt considerați totdeauna de fruntea intelectualilor.

Astăzi, har Domnului, porțile institutului nostru se dovedesc de puțin încăpătoare pentru primirea celor ce vreau să devină lumina satelor noastre. Astăzi elevi tot mai bine pregătiți cer să fie primiți sub aripele de mamă ale Institutului nostru. Lumea din Blaj începe să-și dea seamă de importanța educației acestor fiitori conducători ai poporului, iară intelectualii din afară cer sprijinul și ajutorul dascălilor noștri nu numai la alegerile politice și la adunările naționale, ci și la alte afaceri importante, ba pe ici colo și de pe ușele saloanelor intelectualilor noștri a dispărut avizul: „Intrarea dascălilor e oprită”. Cu un cuvânt paremi-se începem a mai înțelege ce va să zică a fi luminătorul unui neam.

Și oare cui avem de a mulțumi acest progres? Cine a ridicat mai mult în Biserica noastră tagma dascălească urmând pilda regretatului Mitropolit Vancea? Eu cred,

că vorbesc din inima tuturor când îndrăsnesc a susținea că P. O. D. Voastră. O vieță întreagă ați luptat, și mulțumită Dlui, cu mult succes pentru ridicarea și cultivarea acestei tagme neglijate și nebăgate în seamă. O vieță întreagă ați jertfit pentru îndeplinirea acestui ideal.

Nu este acum timpul și locul potrivit, nici nu sunt eu chemat să apreciez și încă în fața P. O. D. Voastre această activitate, îmi iau însă voie să amintesc în câteva cuvinte una dintre cele mai importante binefaceri săvârșită în anul trecut: întemeierea acestui internat.

Că ce gol a umplut acest internat o știu o parte din acești elevi, cari înainte erau siliți să locuiască în 2 odăi, să mănânce rău, murdar și totuși scump, o știe întreg Blajul, acest corp profesoral, dar mai cu seamă noi foștii prefecti. Astăzi majoritatea elevilor noștri locuiesc în aceste odăi sănătoase, își au vîptul regulat, bun, frugal și curat chiar și în vremile aceste atât de grele pentru un preț bagatel, așa că toată lumea se miră cum de îi putem prevedea. Meritul este al D-Voastre! D-Voastră ați avut fericita idee de a închiria acest local, care înainte cu un an era una dintre celea mai delăsate case din micul nostru orașel. D-Voastră ați străformat această zidire, D-Voastră ați făcut, ca din această odaie, în care mai înainte își ispășeau robii păcatele, să devină astăzi o sală festivă, D-Voastră cu

Dacă copiii nu vor vesti gloria regimentului 33 din Arad, vă mulțămeste azi la despărțire, colonelul vostru, a cărui mândrie este, că a putut să vă comande în decurs de luni de zile, fără ca o singură dată să fi fost silit să recurgă la rigoarea legii disciplinare a războiului.

Dumnezeu să vă conducă, Dumnezeu să vă păzească în toate acțiunile voastre viitoare și să vă conducă la învingerea finală.

Voi toți îmi veți rămâne neuitați, și vă rog și pe voi, să nu uitați pe bătrânul vostru colonel și prieten.

Franz Wallner, colonel.

Războiul european.

Budapesta, 28 Martie. (Oficial).

În valea Odnova și Laborța am respins cu multă vehemență atacurile rușilor. Pe înălțimile ce se întind la dreapta și stânga de văile acestea, lupta de ieri dimineață s'a înmuiat. Luptele de artilerie țin în continuu.

În Carpați, pe celea mai multe secțiuni, decurg lupte înverșunate. Am făcut prizonieri 1230 ostași.

În părțile nordice din Bucovina am făcut prizonieri 2000 ostași.

În Polonia rusească și Galiția, situația nu e schimbată.

Berlin, 28 Martie. (Oficial).

Frontul apusean: Atacurile franceze spre sud-ost de Verdun, pe șesul Combres, date contra înălțimilor dela Maas și șesul Veuvre lângă

mâna proprie ați lucrat aici o vară întreagă de dimineața până seara sdruncinându-vă chiar sănătatea, așa că nu este un singur obiect, o singură piatră în acest internat, care să nu vorbească de dragostea și de însuflețirea D-Voastră.

Să nu vă mirați deci, dacă acești elevi, cărora le-ați asigurat traiul și le-ați făcut posibil progresul, s'au gândit încă în anul întemeierii, în anul scolastic trecut să Vă mulțămescă pe oarecare cale pentru această mare binefacere și din inițiativă proprie s'au hotărât să Vă eternizeze într'un tablou, pe care să-l aibă înaintea ochilor, de câte ori vor sta la masa întemeiată de D-Voastră.

Imprejurări neatârătoare de noi însă ne-au împiedecat dela desvălirea acestui tablou în anul trecut. Acuma însă când mare parte dintre elevi părăsesc acest lăcaș și să duc să-și împlinescă datorițele față de patrie, nu se pot despărți de această mamă a lor, înainte de a Vă aduce această mică dovadă de dragoste, de recunoștință și de alipire față de cel mai bun al lor părinte.

Primiți acest tablou cu aceeași dragoste, cu care ei Vi-l îmbie și-l considerați de o mică recunoștință pentru multa energie cheltuită în viață pentru tagma dascălească.

Bunul Dumnezeu să Vă trăească mulți mulți și fericiți ani în deplină sănătate, pentru ca să mai puteți lucra încă multă vreme în acest ogor înțelenit între imprejurări mai prielnice spre fericirea bietului nostru popor!

prof. I. Major.

Marceville, după lupte crunte, le-am respins.

În Vogezi și Hartmannsweilerkopf s'au dat numai lupte de artilerie.

Frontul ostic: Ieșirile rușilor din pădurea dela Augustow le-am respins. Între Pissek și Omulew s'au dat mai multe atacuri rusești, cari toate s'au zădărnicit de focul nostru. La Vach am făcut prizonieri 900 ostași ruși.

Diverse.

Cătră stimații cetitori. Numărul proxim al ziarului nostru va apărea Vineri în 2/IV la oarele obicinuite cu un adaus bogat pentru sărbătorile sfintelor Paști.

Exercițiile spirituale pentru Clerul gremial și alumnii seminariai le-a ținut în zilele de 28—30 Martie Cl. D. Dr. *Alexandru Nicolescu*. La exerciții a luat parte Excelența Sa mitropolitul și întreg clerul gremial.

Examenele la seminarul nostru teologic. Potrivit cu hotărârile dela sfârșitul semestrului prim, anul școlar dela seminarul nostru teologic se încheie cu două luni mai curând ca altădată. Cursurile s'au sistat deja în 27 Martie, iar după vacanța de Paști se încep numai decât examenele semestrale. Ele se vor ținea în ordinea următoare:

1. Dogmatica fundamentală: 14 și 15 Aprilie;
2. Morala creștină: 15 Aprilie;
3. Studiul biblic: 21 și 22 Aprilie;
4. Dreptul bisericesc: 22 Aprilie;
5. Economia rurală: 26 Aprilie;
6. Dreptul civil: 27 Aprilie;
7. Tipicul și cantul bisericesc: 28 Aprilie.

Examenele sunt publice și vor fi prezidate de Excelența Sa pâr. mitropolit, ajutat de vicarul său general, Dr. Victor Szmigelski. În 29 Aprilie se va ținea solemnitatea încheierii anului școlar.

Consiliu de ministri. În 27 l. c. după cum anunță ziarul „B. T.” în reședința ministrului prezident a fost consiliu de ministrii, care s'a ținut sub prezidiul premierului Tisza. La consiliu au luat parte toți membrii guvernului aflați în Budapesta.

Ordinațiunile ministrului de culte din Austria. După informațiile sosite din Viena ale ziarului „Pesti Hirlap” ministrul de culte și instrucție publică nu peste mult va eda o ordinațiune, care va cuprinde instrucția militară a băieților mai mari de 14 ani.

Cei rămași acasă sunt obligați să lucre. Sunt tot mai dese cazurile, publicate și prin ziare, că mulți indivizi, mai ales femei de a ostașilor în războiu, se subtrag dela lucru fiindcă ajutorul de stat le asigură existența. În imprejurările de față între interesele primordiale ale țării este, de a nu rămânea nici un petec de pământ necultivat. În vederea acestei necesități guvernul a emis o ordinațiune, prin care obligă la lucru pe toți aceia cari sunt apti de a lucra, sunt sănătoși s'au imprejurările de viață nu-i împiedecă dela lucru. Dacă sunt chemați să lucre și se subtrag, autoritățile sunt datoare ca numai decât să le subtragă ajutorul de stat.

Cari sunt angajați la lucrul câmpului, pe lângă plata de zi ce o primesc pentru lucru, capătă și ajutorul de stat, deci este

strict oprit ai subtrage plata de zi pe motivul, că primește ajutor de stat, sau întors.

Concedierea ostașilor pentru lucrurile de primăvară. Concedierea miliției pentru lucrurile de primăvară, a fost proiectată pe începutul lui Martie, dar din cauza vremilor răci, s'a amânat pe timp nedeterminat. Acum s'a ordonat, ca comanda militară în înțelegere cu prefectii comitatelor, să stabilească termenul când să fie concediați. Prefecții singuratecelor comitate au fost îndrumați să păsească în legătură cu societățile agricole de pe teritoriul comitatului său, respective cu societățile agricole ale municipiilor orașenești, iar motiunile să le facă, luând în considerare și dorințele acestora.

Concedierile să vor publica ulterior.

Cavalerismul ostașilor. Ziarul „Daily Mail” publică: Artileria rusească, care a împresurat Przemyslul, era inferioară artileriei austro-ungare. Aviatori excelenți austriaci și maghiari au spionat adeseori pozițiile artileriei rusești, pe cari după aceea le-au bombardat tunurile austro-ungare. Amândoi combatanții se purtau cu mult cavalerism. Așa la Crăciun rușii au împușcat un aeroplan austro-ungar, care transporta generalului Kuzmanek o curcă, cadou de Crăciun, dar rușii prin un parlamentar au trimes Bucata gustoasă în cetate, iar Kuzmanek, în semn de recunoștință, a trimes rușilor 20 găște.

Ceva despre războiu. Războiul actual a pus pe frontul de luptă atâta mulțime de oameni, că nici nu-și poate închipui mîntea.

După arătările unui critic militar al ziarului italian „Secolo”, ar fi acum în frontul de luptă la 27 milioane de soldați. E ușor de zis 27 milioane! Dacă această mulțime de soldați i-ai pune pe un rând, cot la cot umăr la umăr, știind că un soldat ocupă 70 centimetri, am avea o linie de soldați lungă de 18.900.000 metri, adică 18900 kilometri. Dacă ai voi să te pregătești de-o cale lungă, presupunând că mergând nelncetat, ai face 20 km. pe zi, și-ar trebui 945 zile, adică vre-o 2 ani și jumătate!

Liebknacht pe câmpul de luptă. În sesiunea recentă a Reichstagului din Berlin a provocat furtunoase proteste atitudinea deputaților sociali democrați Ledebour și Liebknacht. La discușiunea budgetului, deputatul Ledebour a făcut o aspră critică unor dispoziții militare luate de Hindenburg pentru a apăra satele și orașele germane de devastările invaziei rusești. Procedura de a răspunde la eventualele devastări cu alte devastări a fost aspru criticată de Ledebour, iar Liebknacht a numit-o direct barbarie. Întreg Reichstagul a protestat energic împotriva expresiunilor vătămătoare la adresa miliției și a poporului german, iar deputații îndrumați la ordine. Acum se anunță din Berlin, că deputatul Liebknacht, care e soldat activ s'a reintors iarăși la trupele cari operează în Lotharingia.

Epopoe. Sub titlul acesta ziarul „Az Est” publică mai multe date despre cetatea Przemysl. Din ele publicăm și noi câteva.

Fortăreața Przemysl a fost un punct simbolic pentru monarhie, ea a fost apărată de toate neamurile din Austro-Ungaria. Pe frontul apusean s'au luptat maghiarii, în sud tirolezii, în nord și nord-ost polonii și rutenii. Între trupele de sub conducerea generalului Tamásy afară de maghiari, s'au luptat și români, sârbi și șvabi din Ungaria.

În ziua predării în spitalele din cetate erau 28 mii bolnavi. În timpul din urmă erau zile când, în cimiterul din Przemysl se înmormântau câte 200 morți.

Purtați „jurnal“ I. Rosegger, în revista sa „Heimgarten“:

„Ar trebui să poarte cât mai mulți oameni „jurnal“, despre ceea-ce le este dat să trăiască acuma. Nu ceea-ce citesc în jurnale, ci ceea-ce văd cu ochii lor proprii, ceea-ce aud, ceea-ce întâmpină și ceea-ce stă în legătură cu războiul acesta al popoarelor. Să noteze precis și adevărat cum judecă fiecare situația, din punctul său de vedere, ce impresie fac toate asupra sa — și toate așternute pe hârtie, simplu fără de nici o înfrumusețare. Astfel, încât să putem povesti nepoților noștri odată ca și când le-am vorbi în persoană despre ceea-ce am întâmpinat și ce am pățit. Astfel de „jurnale“ ar putea fi cu greu înlocuite, chiar și de o cronică, fie ea ori cât de amănunțită“.

Mulțămită publică. La fondul studenților săraci și bolnavi din Blaj au contribuit încă: Dumitru Dragoș proprietar Șomostelnic 20 cor., Vasile Szmigelski paroh Sâncel 2 cor., li-se exprimă amândorora sincera mulțămită. *Direcțiunea gimnazială.*

Pierderile beligeranților. Biroul „Crucei roșii“ internaționale din Genf publică o statistică, după care pierderile partidelor beligerante până în Ianuarie sunt de 2,339.000 morți și 4,033.500 răniți și bolnavi.

Distincții militare. Înregistrăm o nouă serie de soldați români, decorați pentru vitejia lor dovedită în fața dușmanului.

Crucea pentru merite militare cl. 3 cu decorația de războiu s'a conferit locotenent-colonelului stabului de artilerie Alexandru Hanzu.

Cu lauda prea înaltă (Signum laudis) au fost distinși: căpitanul Ioan Hidu din reg. 31 și sublocotenentul Radu Nicoară dela regim. de căi ferate.

Medalia de aur pentru vitejie s'a conferit infanteristului Vasile Ban din reg. 31.

Medalia de argint pentru vitejie cl. I s'a conferit următorilor: aspirantului de ofițer i. r. Daniil Androne, infanteriștilor Toader Bojecan, Ioan Gogonea și Aurel Sofonca toți din reg. 31, caporalului Ștefan Cozma din reg. 63, sergentului Luca Potocar și ordonanței Iacob Cuc din reg. 17, artileristului Antoniu Benșa din reg. de art. 8, caporalului Iosif Dobrin din bat. 3 de sapteuri, sergentului Ioan Ruhan și inf. Ștefan Moisiu din reg. 71, sergentului major de stab Ștefan Ciuleiu din reg. 72, sergentului Tanasie Grubor din reg. de gloate austr. 23 și sergentului major Pavel Pătraș în brigada 4 de munte.

Crucea de argint pentru merite pe banda medaliai de vitejie s'a conferit caporalilor glotași Procopiu Cepișca și Dumitru Maniga dela comandamentul gendarmariei teritoriale 22.

Coroane eterne. „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“, în loc de cunună peritoare pe sicriul mult regretatului inspector școlar Iuliu Bărdosy, fost odinioară zelos membru în direcțiunea ei, într-o veșnică pomenire a decedatului depune 20 cor. iar președintele ei Victor Iordășianu 3 cor. la fondul „Azilului orfanilor“ pentru adăpostirea orfanilor și a neputincioșilor noștri scăpătați. Ale tale dintru ale tale...

Distincții. Dl. Dr. Aurel Boteiu medic militar, pentru ținuta eroică în fața dușmanului, a fost distins cu signum laudis.

Prelungirea moratoriului. Focea oficiasă publică ordinațiunea prin care guvernul prolongește de nou termenele de plată ale datorărilor până la 31 Iulie a. c. Ordinațiunea aceasta e a șasa, dela declararea războiului și ea cuprinde dispoziții în esență analoge dispozițiilor cuprinse în ordinațiunile anterioare.

Donațiuni pentru răniții din spitalul „Sf. Gheorghe“ din Blaj: Vasiliu Pogăceaș preot în Falusugatag cor. 28; Chibulcutean Simion preot în Cosma cor. 4; Gregoriu Nistor preot în Tulghies cor. 2; Eugenia Muntean preoteasă în Velt cor. 20. Pentru care direcțiunea, în numele răniților le exprimă celea mai călduroase mulțămiri.

Distingerea postumă a unui erou. Se scrie ziarului „G. Trans.“

Zilele trecute a sosit la adresa părintelui, Pachomiu Pop din Lozna-mare dela comanda regimentului 63 medalia cea mare de argint pentru vitejie, ca distincțiune pentru neuitatul său fiu Victor Pop, cadet aspirant, căzut pe câmpul de luptă din Polonia rusească în 27 Dec. 1914. Distincțiunii a fost alăturat următoarea comitivă pe care o traduc în românește:

„Mult On. Domn Pachomiu Pop preot în Lozna-mare.

Fiul D-tale, medicinistul Victor, în decursul împlinirii datorinței sale a căzut jertfă unui glont dușman.

El a fost modelul soldatului, care își împlinește datorința conștient, cu fidelitate și jertfire de sine. Apretând acestea, în numele colonelului, aici alăturat trimit semnul celei mai înalte distincțiuni: *medalia de argint pentru vitejie cl. I.*

Memoria eroului fiu al D-tale o vom păstra cu scumpătate.

Câmpul de luptă 10/III 1915.

Dr. Nicolae Markovics m. p.

Rectificare. O comă nenorocită. În articolul prim al nr. 101 nostru din urmă (27 Martie) s'a strecurat o virgulă de prisos, care spre marea noastră surprindere a dat motiv de interpretare falsă. Se spunea acolo că preotul trebuie să desmânte pe credincioși „dela pomeni, prânzuri, dela sfeștăni concubinagii“ etc.

Noi înțelegeam: *prânzuri dela sfeștăni* (fără virgulă), căci ar fi absurd să desmînți pe oameni dela prânzuri și — separat — dela sfeștăni.

Mai nou.

Budapesta, 29 Martie. (Oficial).

În Carpați luptele decurg. Ieri atacul rușilor contra pozițiilor situate spre vest de Bányavölgy, l-am respins după o luptă de mai multe ore, cu imenze pierderi pentru agresori. Divizia a patra de cavalerie și brigadele prime de glotași s'au luptat exemplar ca și mai înainte și au respins cu mare vehemență atacurile repetite ale dușmanului date cu puteri preponderante. Spre nord de pasul Uzsok atacurile de noapte ale rușilor s'au înfrânt de focul intens dat din pozi-

țiile noastre. Pe frontul din Galiția nord-estică s'au dat lupte de artilerie. Puterile rusești, cari au trecut Dnistrul spre est de Zalescyki, după o luptă vehementă, le-am respins.

În Polonia rusească și Galiția apuseană au fost lupte de artilerie locale. În Polonia rusească, lângă Lososina, a eșuat total un atac de noapte al rușilor.

Berlin, 29 Martie. (Oficial).

Frontul apusean: Ziua de ieri pe întreg frontul relativ a fost liniște, numai în munții Argonne și Lorena s'au dat lupte mai mici cu succes pentru noi. Generalul Glück, până când făcea inspecție asupra unor tranșee, a fost rănit ușor de un șrapnel, starea sanitară este normală.

Frontul estic: Trupele noastre au ocupat cu asalt orașul Tauroggen și au făcut prizonieri 300 ruși. Un atac de al rușilor pe râul Bobre s'a zădărnicit cu pierderi imense pentru agresori. În jurul Krasnopol am făcut prizonieri peste 1000 ruși printre cari și un escadron de ulani de gardă și am capturat 5 mitralize. Spre nord-vest de Ciechanoch am respins un atac rusesc.

Posta Redacțiunii.

Cucerdea rom., Iloba și Temesforgács, chitarea va urma când le vine rândul.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abon. dela: Sajóudvarhely pe 1915 sem. 1-ii. — Dr. I. P. Oșorheiu pe 15/4 1914—15/4 1915. — Oarda de sus pe 1/7 1912—1/7 1915. Restanța după antecesor face pe 1/I 1908—1/7 1912 = 62 Cor. — Îți mulțămim de bunăvoință. — Tur pe 1/9 1912—1/9 1913. — Berivoiul mare pe 1914. — Someșana, Dej, pe 1/8 1911—1/8 1912. — Abafaiu pe 1913. — Bouțarii de jos pe 1915. — Feleac pe 31/12 1911—31/12 1912. — Iloba pe 1915. — Giulatelec pe 1914 sem. 1-ii. —

Cadou de sărbători.

A apărut:

„În războiu“,

de

Alexandru Ciura,

un elegant volum, ce cuprinde 12 schițe din-groaznicul războiu, ce decurge acuma.

De vânzare la Librăria semin. din Blaj. Balázsfalva, precum și la toate librăriile din țară. —

Prețul 1 cor. + porto 10 fil.

Proprietar, editor: **Emil Tatar.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**